

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu**

Poznań, dnia 28 lipca 2009 r.

**Pan
Ryszard Błaszyk
Naczelnik Urzędu Skarbowego
Poznań Grunwald**

LPO-410-20-04/2009
P/09/139

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli – Delegatura w Poznaniu skontrolowała Urząd Skarbowy Poznań Grunwald, zwany dalej „Urzędem”, w zakresie egzekwowania obowiązków podatkowych od podmiotów prowadzących handel internetowy w latach 2007–2009 (do końca II kwartału).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 17 lipca 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Naczelnikowi niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie stan przygotowania Urzędu do egzekwowania obowiązków podatkowych od podmiotów prowadzących handel internetowy, natomiast NIK ocenia pozytywnie działania podejmowane przez Urząd na etapie realizacji postępowań kontrolnych, pomimo stwierdzonych uchybień.

1. NIK negatywnie ocenia brak działań Urzędu mających na celu pozyskanie informacji o skali handlu internetowego prowadzonego przez podatników z terenu właściwości Urzędu, a także brak analiz obszarów ryzyka występowania nieprawidłowości w handlu realizowanym za pośrednictwem internetu. W Urzędzie nie zostały wyznaczone osoby odpowiedzialne za prowadzenie analiz w przedmiotowym zakresie. Zastrzeżenia NIK dotyczą również niewielkiej liczby kontroli podmiotów prowadzących działalność m.in. w zakresie handlu internetowego,

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

która stanowiła zaledwie 3,3% ogółem przeprowadzonych przez Urząd kontroli (19 na 573 kontroli).

Ustalenia kontroli NIK wykazały, że pracownicy Urzędu nie posiadali wiedzy na temat niezarejestrowanej działalności gospodarczej oraz nieewidencjonowanych zdarzeń gospodarczych podlegających opodatkowaniu w kontrolowanym obszarze. Podkreślić jednak należy to, że obszar działalności gospodarczej obejmujący handel internetowy został zdefiniowany dla urzędów skarbowych przez Ministra Finansów dopiero w 2009 r. Z ustaleń kontroli NIK wynika, że Urząd został o tym poinformowany za pośrednictwem Dyrektora Izby Skarbowej w Poznaniu pismem z dnia 7 kwietnia 2009 r. zawierającym dokument pn. „Zadania dla Dyrektorów Izb Skarbowych i Naczelników Urzędów Skarbowych w zakresie polityki finansowej państwa w 2009 r. oraz wytyczne do ich realizacji”.

Podjęte przez Urząd działania mające na celu realizację zadań stanowiących przedmiot kontroli NIK, polegały na przesłaniu do Naczelnika Pierwszego Wielkopolskiego Urzędu Skarbowego w Poznaniu wniosków o informacje o transakcjach podmiotów prowadzących handel internetowy, a także o przeprowadzenie kontroli doraźnej w spółce będącej właścicielem jednego z serwisów aukcyjnych. Wnioski o informacje kierowane były przez Urząd w związku z ustaleniami kontroli podatkowych lub na podstawie informacji zewnętrznych dotyczących sprzedaży na aukcjach internetowych. Zastrzeżenia NIK dotyczą jednak sposobu ich wykorzystania. Ustalenia kontroli NIK wykazały, że po otrzymaniu w dniach 5 sierpnia 2008 r. oraz 1 października 2008 r. niezbędnych danych, do dnia zakończenia kontroli NIK w Urzędzie nie zostało wszczęte postępowanie wobec dwóch podatników.

Zastrzeżenia NIK dotyczą również sposobu załatwienia ośmiu donosów, których treść wiązała się z przedmiotem niniejszej kontroli. Ustalenia kontroli NIK wykazały bowiem, że Urząd podejmował czynności sprawdzające dopiero po upływie od trzech do 16 miesięcy. Zgodnie z dyspozycją art. 139 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa² załatwienie sprawy wymagającej przeprowadzenia postępowania dowodowego powinno nastąpić bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej – nie później niż w ciągu 2 miesięcy od dnia wszczęcia postępowania, chyba, że przepisy niniejszej ustawy stanowią inaczej. Z wyjaśnień złożonych przez Pana Naczelnika w trakcie kontroli NIK wynika, że zwłoka ta była spowodowana zbyt dużą ilością zadań realizowanych przez Urząd, hierarchią celów, a także ograniczonymi możliwościami kadrowymi. Co jednak, w ocenie NIK nie może stanowić wystarczającego usprawiedliwienia.

Podkreślić należy, że dopiero w trakcie kontroli NIK nastąpił wzrost zainteresowania Urzędu obszarem handlu internetowego. Przejawem tego zainteresowania było wprowadzenie dla każdego kontrolowanego przez Urząd podatnika, formularza do stosowania we wszystkich kontrolach podatkowych, zawierającego pytania dotyczące wykorzystania internetu w działalności gospodarczej w zakresie handlu.

² Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 ze zm.

2. Pomimo podjętych działań w tym zakresie, NIK zwraca uwagę na nadal niewystarczający stan przygotowania pracowników Urzędu do prowadzenia kontroli podatkowych oraz postępowań podatkowych wobec podmiotów prowadzących działalność gospodarczą za pośrednictwem internetu. Z ustaleń kontroli NIK wynika, że siedmiu pracowników działu kontroli podatkowej oraz dwóch pracowników działu podatków pośrednich uczestniczyło w pięciu szkoleniach zewnętrznych, co należy ocenić pozytywnie. Ponadto, w Urzędzie zostało zorganizowanych sześć szkoleń wewnętrznych w zakresie kontroli podmiotów prowadzących działalność przy wykorzystaniu internetu. W Urzędzie nie zostały opracowane wewnętrzne metody postępowania dotyczące kontroli handlu internetowego. Zjawisko handlu prowadzonego za pośrednictwem internetu powinno, w ocenie NIK, wywołać większe zainteresowanie organu podatkowego tym obszarem rynku oraz spowodować wypracowanie odpowiednich metod jego kontroli.

3. W latach 2007–2009 (do końca II kwartału), pracownicy Urzędu przeprowadzili 14 kontroli podatkowych u podatników prowadzących handel przez internet. Podkreślić należy to, że o prowadzeniu działalności w zakresie handlu internetowego, kontrolerzy skarbowi uzyskiwali informację dopiero w trakcie czynności kontrolnych, a jedynie w jednym przypadku – przed rozpoczęciem kontroli. NIK zwraca uwagę na to, że kontrolami tymi nie obejmowano w sposób ukierunkowany prawidłowości sprzedaży dokonywanej przez internet. Ponadto, poza ww. kontrolami, w 2009 r. przeprowadzonych zostało przez Urząd pięć kontroli u trzech podatników na zlecenie Delegatury NIK w Kielcach. Żadna z kontroli w zakresie handlu internetowego nie została podjęta z własnej inicjatywy Urzędu.

4. NIK negatywnie ocenia brak zdecydowanych działań mających na celu zapewnienie współpracy pomiędzy Urzędem, a organami podatkowymi i celnymi w zakresie objęcia kontrolą systemową handlu internetowego. Ustalenia kontroli NIK wykazały, że w obszarze handlu internetowego współpraca ta polegała na kierowaniu wniosków do Pierwszego Wielkopolskiego Urzędu Skarbowego w Poznaniu o nadesłanie informacji na temat transakcji, adresów internetowych oraz tzw. „nicków”.

5. NIK nie wnosi uwag do przebiegu postępowań kontrolnych prowadzonych przez pracowników Działu kontroli podatkowej Urzędu. Ustalenia kontroli NIK wykazały, że postępowania były prowadzone rzetelnie z wykorzystaniem uprawnień wynikających z przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1987 r. – Ordynacja podatkowa³ polegających na przesłuchaniu świadków i stron, występowaniu o nadesłanie dodatkowych informacji do innych urzędów skarbowych, kontrahentów kontrolowanych podatników o nadesłanie informacji w zakresie objętych badaniami kontrolnymi transakcji. Pracownicy Urzędu występowali z wnioskami do właściwych miejscowo urzędów skarbowych o przeprowadzenie czynności sprawdzających u kontrahentów kontrolowanych podatników. Ponadto, w toku postępowań podatkowych weryfikowano możliwość występowania u kontrolowanego aktywności w zakresie handlu internetowego.

³ Dz. U. z 2005 r. Nr 8 poz. 60 ze zm.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Podjęcie działań organizacyjnych w celu stworzenia w Urzędzie metodyki kontroli podatkowej podmiotów prowadzących handel internetowy.
2. Zapewnienie prowadzenia bieżących analiz pozwalających na określenie skali handlu internetowego na terenie właściwości Urzędu, w celu objęcia podmiotów prowadzących taki handel systemową kontrolą.
3. Podjęcie działań mających na celu efektywniejszą współpracę z organami podatkowymi i celnymi w zakresie handlu prowadzonego za pośrednictwem internetu.
4. Prowadzenie bez zbędnej zwłoki, czynności sprawdzających, w przypadku powzięcia informacji o nieprawidłowościach w zakresie wywiązania się podmiotów z obowiązków podatkowych.

Najwyższa Izba Kontroli – Delegatura w Poznaniu, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Naczelnika, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub o przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Poznaniu umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.